

IMPACT DATA MONITORING

Manuál pro systematické
získávání dat v oblasti
rovnosti žen a mužů

aneb

Proč a jak sbírat, sdílet
a vyhodnocovat data
o naší činnosti?

Obsah

Jak číst tento manuál?	2
Úvod do IDM	3
Pozadí vzniku modelu IDM a datové platformy	3
Vznik modelu IDM	4
A - Teoretická východiska datové platformy	5
A. 1. Měření výsledků sociálních dopadů pomocí modelu teorie změny	5
A. 2. Datová platforma na principu kolektivního dopadu	5
A. 3. Metoda Social Reporting Standard (SRS)	7
B - Jak systematicky monitorovat data pro sledování dopadu	7
B. 1. Jak to funguje na úrovni organizace	8
C - Datová platforma na úrovni sítě	16
C. 1. Co to je datová platforma	16
C. 2. Jak funguje datová platforma na úrovni sítě organizací	16
C. 3. IDM v rámci datové platformy	17
C.3. 1. Typologie informací na úrovni datové platformy	17
C.3. 2. Jak informace zaznamenávat	18
C.3. 3. Vyhodnocování dat na základě systematizace informací	19
C.3. 4. Model datové platformy	20
C. 4. Motivace ke sdílení dat v rámci datové platformy	21
C. 5. Nástroje datové platformy	22
C. 6. Příklad aplikace datové platformy ČŽL	23
Závěr	25
Přehled terminologie využívané v manuálu	26
Seznam zkratk	27
Přílohy	28
Návod pro vkládání dat	28
Příklad aplikace Impact Data Monitoring	28

AKTIVITY TÉMA
CÍLOVÉ SKUPINY
DOPAD INDIKÁTOR

Jak číst tento manuál?

Pracujete v nevládní organizaci, nadaci, jste součástí sítě organizací nebo takovou síť zastřešujete? Anebo jste z úplně jiné oblasti a občas si kladete otázku „Jaký dopad má naše práce?“ Nejspíš se soustředíte na strategii, vizi, které chcete svou činností dosáhnout, co chcete změnit, zlepšit nebo ovlivnit. A víte přesně, jestli se vám to daří? Umíte říct, kde se na cestě k dosažení vytyčených cílů nacházíte a zda jdete správným směrem?

Impact Data Monitoring / IDM je model, který má potenciál udělat naprostou revoluci ve vaší práci. Pomůže vám systematicky zaznamenávat data o vaší činnosti tak, abyste mohli vyhodnocovat výsledky a dopad vaší organizace. To není jen tak. Jste na začátku velké změny fungování celého vašeho systému.

Znáte ty situace, kdy potřebujete shrnout, co všechno jste v uplynulém roce zrealizovali, a musíte kvůli tomu pátrat na různých místech sdíleného disku, volat různým lidem, se kterými jste v dané době spolupracovali, listovat kalendářem, dohledávat informace v prezenčních listinách a pátrat v paměti, proč se některá akce povedla a jiná minula svým účinkem? S IDM modelem se naučíte monitorovat svou činnost bezprostředně poté, co se stala. Nepřijdete tak o důležité informace a detaily o vaší činnosti. Zůstanou uchovány na jednom místě.

Ve výsledku vám IDM pomůže nejen efektivněji vyhodnocovat vaši činnost, ale také vám bude pomáhat při sdílení dat uvnitř vaší organizace, napříč projekty a aktivitami, při sledování dopadu a usnadní práci

vaším pracovníkům/icím. Představte si, že kdykoliv můžete sáhnout pro informace do „příhrádek“, ve kterých je vše uspořádáno tak, že je možné data nejrůznějším způsobem zobrazovat, třídít a dále s nimi pracovat, například v rámci vámi zvoleného časového období nebo si zobrazit všechny aktivity pro vybranou cílovou skupinu i s reflexí, jak se vám povedly. Představte si, že data můžete využívat jak pro personální, tak pro projektové nebo strategické řízení.

O IDM můžete přemýšlet jako o velké databázi umístěné ve virtuální realitě, která je nekonečná, a proto vám umožní zaznamenávat informace o vaší činnosti v celé plastičnosti. IDM je databáze, ve které se neztratíte, protože jsou informace strukturovány předem definovaným způsobem (**část B: Jak systematicky monitorovat data pro sledování dopadu**). Pokud tuto databázi rozšíříte na více spolupracujících organizací, vznikne znalostní datová platforma (**část C: Datová platforma na úrovni sítě**). Pak už pouze zvolíte a nastavíte vhodné technické řešení, které vám umožní data jednoduše monitorovat.

Vznik datové platformy je cesta, na které všichni sledujete společný cíl. Tento manuál si klade za cíl být vaší mapou a oporou pro vás i další organizace, které usilují o stejnou společenskou změnu jako vy. Hodně štěstí!

Úvod do IDM

Fungování nevládních organizací je velmi často ovlivněno příležitostmi a způso-

by financování. Tyto organizace vznikají zejména zespodu s cílem zlepšit kvalitu života jednotlivců, potažmo celé společnosti, s posláním pomáhat a zaplňovat bílé místo v systému, kde stávající systém nestačí, např. přímou pomocí ohroženým či rozvojem demokratických hodnot. Způsob financování je vede mnohdy k přizpůsobování vlastních strategických cílů strategickým cílům donorů. V praxi to znamená, že organizace upravují své strategické cíle, které vychází z principů jejich existence, stanov a vizí i způsoby jejich realizace a naplňování, projektům, na které se jim daří získat zdroje. Na svoji práci tedy nahlíží primárně paradigmatem těchto projektů. Projekty a z nich plynoucí aktivity pak realizují a sledují způsobem, který odpovídá indikátorům stanoveným donorem a jejich výstupy a výsledky jsou pravidelně reportovány v monitorovacích zprávách. Nadto řadu aktivit organizace vykonávají dobrovolnický, mimo placené projektové aktivity, například v reakci na změnu aktuální společenské či osobní situace ohrožených osob. Tyto aktivity se často nepromítnou do reportů projektového řízení, i když často mohou mít velký vliv. Organizace tak nesledují systematicky svou veškerou činnost, a je tak pro ně velmi obtížné prezentovat skutečný dopad vlastní činnosti.

Je to i váš případ?

Důležitým předpokladem pro sledování dopadu činnosti vaší organizace je monitoring veškerých aktivit, resp. intervencí, směřujících k naplňování předem definovaných cílů. Jde o systematizaci dat takovým způsobem, který zajistí dlouhodobé

sledování výstupů aktivit a vyhodnocování výsledků činnosti. Z dlouhodobého hlediska vám IDM umožní vyhodnocovat celkový příspěvek vaší činnosti ke společenské změně.

Model IDM byl vytvořen na míru nevládním organizacím. Používání IDM by mělo vést ke sjednocení práce s informacemi ve vaší organizaci, vykazování výstupů, sledování výsledků a dopadu a lepší prezentaci vaší činnosti donorům či při zpracování informací do výročních zpráv. A v neposlední řadě vám poslouží pro uchování kolektivní paměti při časté fluktuaci pracovníků/ic, čímž zajistí kontinuitu jejich práce a může tak přispět ke stabilitě organizace jako takové.

Pozadí vzniku modelu IDM a datové platformy

Na počátku vzniku metodiky sběru dat byla myšlenka vytvořit v rámci sítě organizací znalostní datovou platformu. Jejím cílem je posílení provázanosti členských organizací, lepší vzájemné informování o jejich činnosti, cílových skupinách, projektech, zdrojích, vydaných publikacích a relevantních výzkumech v oblasti společenského problému, kterým je v našem případě nerovnost žen a mužů. Informace získané prostřednictvím datové platformy budeme využívat jak k prezentaci dopadu proženských organizací, tak k advokační práci při prosazování zlepšení postavení žen ve společnosti a na trhu práce.

Datovou platformu jsme vyvíjeli se znalostí tzv. HCD (Human-Centered Design). Respektovali jsme předpoklad, že má-li být nástroj sběru dat členskými organizacemi využíván, musí vycházet z jejich zku-

šeností a potřeb. Nejprve bylo tedy nutné jejich potřeby zmapovat, následně je zapojit do vytváření nástroje a společně jeho fungování pilotně otestovat. Poznatky a zkušenosti z testovací, resp. pilotní fáze, poté vyhodnotit a zpracovat prakticky do nastavení nástroje určeného pro aplikaci IDM. Zkušenosti a potřeby členských organizací byly zjišťovány skrze dotazníková šetření (27 vyplněných dotazníků z celkem 42), proběhlo několik hloubkových rozhovorů a konzultací, fokusních skupin a pilotní testování fungování nástroje. Velmi přínosné bylo rovněž sdílení zkušeností z dalších sítí, které proběhlo pomocí dotazníků (celkem 4) a osobních konzultací. Vedlejším efektem nastavování designu platformy společně s členskými organizacemi je jejich velká motivace pro užívání datové platformy, která je pro její fungování zásadní.

„Výstupy zjištěné v rámci těchto šetření byly následně zpracovány do návrhu podoby nástroje pro sběr dat. Jako nejúčinnější způsob sběru dat byl vybrán přístup, který vychází z projektové logiky a organizace jsou většinou tímto způsobem zvyklé pracovat, tzv. řetězec dopa-

du. Skutečnost, že při realizaci projektů musejí organizace tímto způsobem své intervence evidovat a vykazovat pro donora, navíc zvyšuje šance, že pro ně bude nástroj výrazně přínosný. Umožní jim propojit data za celou organizaci a napříč všemi projekty, což může význačně přispět k jeho využívání. Klíčové je ověření fungování nástroje přímo samotnými organizacemi.”¹

Vznik modelu IDM

Impact Data Monitoring je založený na teorii změny (řetězci dopadu intervencí) s využitím metody Social reporting standard² (SRS). V praxi to znamená implementaci jednotné metodiky sběru dat. Pakliže je tato metodika aplikovaná na více organizací v rámci společného nástroje, je možné vytvořit datovou platformu. Intervence monitorované v rámci datové platformy vytvořené na modelu IDM představují data, skrze která je možné sledovat kolektivní dopad.

Výhody jednotné datové platformy:

- Jednoduché monitorování aktivit
- Shromáždění informací o cílových skupinách
- Možnosti vyhodnocovat úspěšnost aktivit a intervencí
- Systematizování informací a prezentace dopadu

Manuál je rozdělen na tři části:

A – Teoretická východiska datové platformy

– popisují teoretické koncepty, které se zabývají sledováním sociálního dopadu na společenskou změnu a spolupráci různých aktérů

B – Jak systematicky monitorovat data pro sledování dopadu

– přináší praktický způsob, jak systematicky pracovat s informacemi s cílem sledovat dlouhodobý dopad

C – Datová platforma na úrovni sítě

– je aplikací metodiky sběru dat a modelu IDM v rámci sítě organizací, které spolupracují na společenské změně.

A – Teoretická východiska datové platformy

Pro vznik modelu IDM jsme vyšli ze základních teoretických konceptů, které nejlépe odpovídají stanoveným cílům pro vznik datové platformy a vyhodnocování dopadu společenské změny (**Theory of Change & Collective Impact**). IDM je založený na tzv. řetězci dopadu intervencí, což je logický model zobrazující vzájemné vztahy mezi činnostmi, výstupy a výsledky v souvislosti se stanovenými cíli a opatřeními, a využívá metodu tzv. **Social Reporting Standard**.

A. 1. Měření výsledků sociálních dopadů pomocí modelu teorie změny

Hodnocení dopadu je proces, při kterém studujeme výsledky sociálních intervencí. Všeobecně nám hodnocení dopadu pomáhá hodnotit celkovou aktivitu, což je pak možné použít jako poznatky pro budoucí projekty. V užším smyslu, pro hodnocení sociálních dopadů nám model Teorie změny (cíl – opatření – aktivita – výstupy

– **výsledek – dopad**) pomáhá k hodnocení všech aktivit, které organizace provádějí pro dosažení požadované změny, v našem případě konkrétně dosažení větší rovnosti. Jedná se o důležitý myšlenkový proces jak pro donory, kterým takto lze dobře vysvětlit důvody pokračování projektu, tak pro tvůrce dopadů, aby zjistili, zda jejich úsilí přináší pozitivní změnu.

A. 2. Datová platforma na principu kolektivního dopadu

Kolektivní dopad (Collective Impact) popisuje propojení několika různých aktérů z důvodu efektivnějšího způsobu dosahování společenské změny (resp. zvýšení dopadu intervencí). Pod spoluprací různých aktérů není myšleno propojení aktérů pouze z různých sfér společnosti (veřejnost, nevládní sektor, státní správa), ale také propojování aktérů v rámci jedné sféry, kteří vykonáváním různých aktivit sledují tentýž cíl (v našem případě v rámci sítě organizací).

Efektivita kolektivního dopadu aktérů je podmíněna splněním těchto 5 předpokladů:³

1. Sdílení společné vize
2. Realizace vzájemně se posilujících aktivit
3. Zajištění průběžné a pravidelné komunikace
4. Existence podpůrné organizace
5. Používání jednotného systému měření

Nastavení **systému jednotného měření** musí být od začátku součástí plánované spolupráce a realizace aktivit. Pozor, je však nutné, aby tato potřeba neovlivňovala výběr aktivit pouze na ty, které se dají lehce měřit. Nastavení měření a evaluace intervencí musí vždy přicházet až po definování těch intervencí, které je nutné pro dosažení změny realizovat.

U **vyhodnocování úspěšnosti intervencí** realizovaných v rámci kolektivního dopadu je také potřeba si uvědomit, že se změny ve společnosti nikdy nedějí výhradně na základě jedné konkrétní aktivity, ale na základě **vlivu mnoha faktorů** . V této otázce se koncepce kolektivního dopadu přiklání k aplikaci kontribuční analýzy. Ta spočívá v tom, že spíše než hledat všechny externí vlivy, kterým lze spolu s aktivitami kolektivního dopadu přisuzovat danou změnu, stačí pozorovat míru, do jaké tyto aktivity přispěly k dané změně.

Koncepce kolektivního dopadu v procesu vývoje datové platformy pomáhá její aplikaci v kontextu sítě organizací, resp. **střešní organizace** (střechy), které i přes různá oborová zaměření sledují stejné cíle. Průběžnou a pravidelnou komunikací prostřednictvím střechy je posilována důvěra členských organizací a vzájemná spolupráce na jednotných cílech, které jsou naplňovány jako společné strategické cíle.

Pokud chceme sledovat příspěvek sítě ke společenské změně, je třeba sledovat strategické cíle na nejvyšší úrovni, která je možná. V našem případě se síť organizací snaží změnit situaci rovnosti žen a mužů v České republice. Vztahujeme se proto k Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030.⁴ Ta naplňuje podmínky společných cílů pro účely datové platformy ČŽL. Pomohl tomu i fakt, že je připravována participativním způsobem, kdy se expertní organizace zapojily do vzniku této strategie a ztotožňují se tak lépe s jejími cíli. Zamyslete se, zda pro vaši oblast existuje podobná koncepce. Pokud ne, vytvořte vlastní strategii, která bude pro všechny členské organizace přijatelná, a budou se s jejím obsahem ochotny ztotožnit.

A. 3. Metoda Social Reporting Standard (SRS)

SRS představuje **způsob práce s informacemi** pro reportování o činnosti organizací. Využívá sestavování výročních zpráv – roční vykazování a hodnocení činnosti organizace – jako **způsob sledování dlouhodobého dopadu organizace** . Společenský dopad je přitom jednou z ústředních hodnot nevládních organizací. Metoda SRS popsaná v Manuálu pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu⁵ je přehledným způsobem zpracovaný postup, jak strukturovat a vyhodnocovat

informace pro prezentování **dopadu** organizace na společenskou změnu.

„Pomocí této metody můžete vytvořit a prezentovat řetězec **dopadu** vašich aktivit a kromě toho umožní přehledně a srozumitelně prezentovat i další nezbytné informace, jako je finanční přehled nebo organizační uspořádání. SRS lze využít jak pro vnitřní hodnocení činnosti organizace, tak pro prezentaci aktivit široké veřejnosti nebo státní správě, přičemž jedno z velmi vhodných využití SRS je např. psaní výročních zpráv.“⁶

B – Jak monitorovat data pro sledování dopadu

Metodika sběru dat představuje **způsob monitoringu dat a jejich zaznamenávání v logice řetězce dopadu**. Pokud jsou data strukturována jednotným způsobem ve všech fázích realizace aktivit, bude zajištěna snadnější přístupnost a interpretace dat. Pokud budete data **zaznamenávat průběžně** (to znamená ve chvíli, kdy se aktivita stala) a **dlouhodobě**, budete schopni vidět výstupy a výsledky svých aktivit okamžitě a využívat je pro svou další práci (např. personální a finanční řízení či advokační činnost).

Vyžívání IDM zjednoduší vaši práci. Monitoring informací podle modelu IDM vám pomůže při psaní monitorovacích a výroč-

ních zpráv nebo jako podklad pro strategické evaluace činnosti vaší organizace.

Organizace svá data a projektové informace nejčastěji zaznamenávají do prostředí G-Suite⁷ a Excel. Ty však neumožňují pracovat s daty tak, aby bylo možné propojit informace z různých fází realizace projektu a zobrazit je na jednom místě. Dalším problémem je systematizace dat. Organizace data nejčastěji třídí podle jednotlivých projektů. Každý projekt má svoji složku a v ní jsou umístovány informace důležité pro administraci, pro komunikaci s donorem i jednotlivé aktivity projektu. Až na několik výjimek organizace nemají vyvinutý jednotný systém třídění informací o projektech, záleží tak na konkrétních projektových manažerech/manažerkách, jakou logiku uspořádávání dat vytvoří a udržují. Informace se tak v lepším případě ztrácí v útrobách ukládaných dokumentů, v tom horším případě nejsou zaznamenány a existují pouze v myslích samotných realizátorů/ek. Specifický problém přináší fluktuace, kdy s odchodem pracovníků/nic odchází i znalost a povědomí o proběhlých činnostech. Sledovat data průřezově a vyhodnocovat **dopad činnosti** celé organizace, nikoliv jen vyhodnotit naplňování cílů jednotlivých projektů, je tak velmi obtížné. Proto je naším záměrem vám představit nejen model IDM a logiku jeho záznamu, ale rovněž příklady nástrojů, které umožní data monitorovat v jednotné logice, a pak je validně vyhodnocovat (viz část C).

B. 1. Jak to funguje na úrovni organizace

Obrázek č. 1: Řetězec dopadu a strategie teorie změny

Pokud začínáte jakoukoliv činnost a chcete sledovat její dopad, začněte se STRATEGIÍ TEORIE ZMĚNY / STRATEGIÍ DOPADU.

Definujte si jasný cíl, kterého chcete dosáhnout. Tento cíl musí být stanovený v souladu s metodou SMART – tedy musí být specifický, měřitelný, dosažitelný, časově ohraničený, hodnotitelný, a to opakovaně. Na cíl pak navažte opatření, prostřednictvím kterých chcete cíle dosáhnout. Nejčastěji se opatřeními v projektovém jazyku míní klíčové aktivity, na které navazují podaktivity, skrze něž jsou realizované. Již na začátku je třeba si říct, jaké jsou plánované výstupy a vý-

sledky daných aktivit. Ty lze kvalitativně popsat či kvantifikovat skrze kvalifikovaný odhad a tak si stanovit indikátory aktivit, kterých chceme skrze realizaci dosáhnout. Využijte strukturu řetězce dopadu a zodpovězte otázky, které vám pomohou definovat jednotlivé části. Stáhněte si např. šablonu řetězce dopadu akceleračního programu EDISON:

„Šablona umožňuje přehledné zachycení teorie změny vaší organizace nebo projektu. V každém okénku šablony je uveden vzorový text, který je možno lehce nahradit vlastním textem popisujícím vaši situaci.“⁸

Následně informace ze šablony přeneste do tabulky v logice řetězce dopadu:

CÍLE	OPATŘENÍ	CÍLOVÉ SKUPINY	AKTIVITY	VÝSTUPY			VÝSLEDKY		
				OČEKÁVANÉ VÝSTUPY AKTIVIT (PLÁNOVANÉ)	REALIZOVANÉ AKTIVITY A JEJICH VÝSTUPY NAVAŽANÉ NA HARMONOGRAM	INDIKÁTORY VYHODNOCENÍ AKTIVIT	OČEKÁVANÉ ZMĚNY	VÝSLEDKY REALIZOVANÝCH AKTIVIT	INDIKÁTORY NAVAŽANÉ NA CS VYHODNOCENÍ DOPADU NA CS
CÍLE VÝZVY	CÍLE PROJEKTU	POPIS CÍLOVÝCH SKUPIN	KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY AKTIVIT (PLÁNOVANÉ)	REALIZOVANÉ AKTIVITY A JEJICH VÝSTUPY NAVAŽANÉ NA HARMONOGRAM	INDIKÁTORY VYHODNOCENÍ AKTIVIT	OČEKÁVANÉ ZMĚNY	VÝSLEDKY REALIZOVANÝCH AKTIVIT	INDIKÁTORY NAVAŽANÉ NA CS VYHODNOCENÍ DOPADU NA CS

Tabulka č. 1: Řetězec dopadu

Jaké informace potřebujete monitorovat s cílem sledovat dopad?

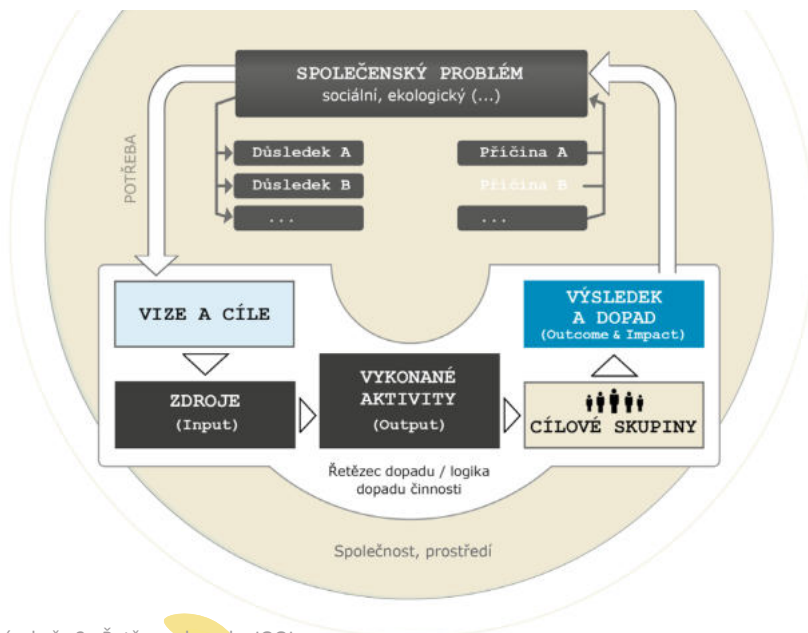
Cílem IDM je vytvořit jednotný systém monitorování činností, díky kterému dokážete za určité časové období sledovat

změnu v daném společenském problému (v našem případě rovnosti žen a mužů). K řešení určitého systémového problému dokáže organizace přispět realizací projektových a mimoprojektových aktivit. Jelikož se společenská změna neděje vlivem jednoho faktoru, nelze tuto změnu při-

psat pouze činnosti jedné organizace. Na základě monitorování činností skrze IDM však můžete sledovat, jakým způsobem k ní přispíváte.

Řetězec dopadu představuje životní cyklus společenské změny. Díky jednotlivým

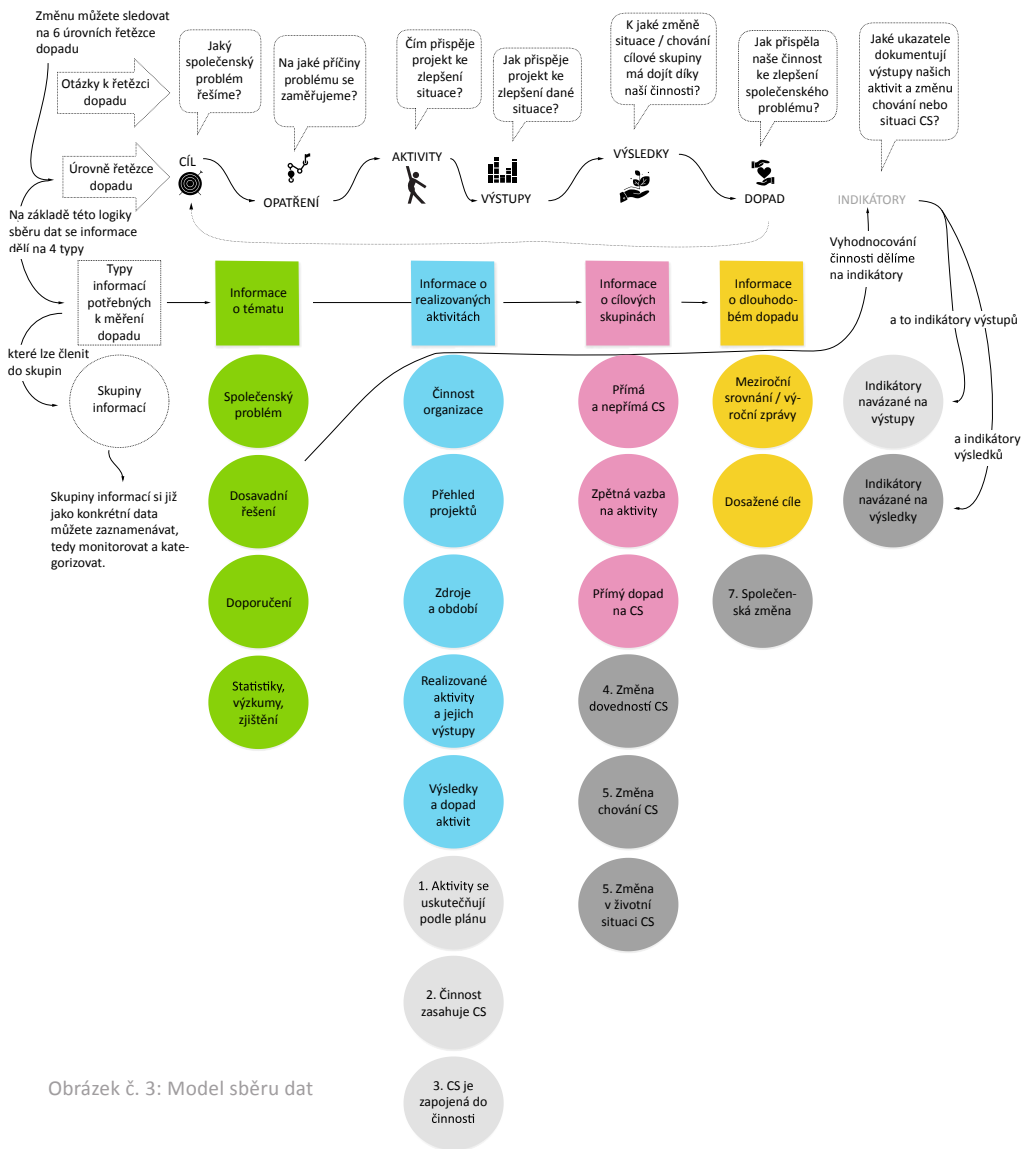
organizacím (jejich vizím a cílům), vynaloženým zdrojům (inputs) na realizované aktivity (outputs), které přispívají ke zlepšení situace cílových skupin (outputs and impact) můžeme ovlivnit společenský problém.

Obrázek č. 2: Řetězec dopadu IOOI (Input, Output, Outcome, Impact)⁹

V modelu IDM dělíme informace podle typů na:

- 1) **Informace o tématu** → popis společenského problému, přehled dosavadních řešení, doporučení
- 2) **Informace o projektech a realizovaných aktivitách** → přehled projektů a zdrojů, časové období, realizované aktivity v rámci i mimo projekty, vyhodnocování výstupů, výsledků a dopadu aktivit
- 3) **Informace o cílových skupinách** → přímá a nepřímá cílová skupina realizovaných aktivit
- 4) **Informace o dlouhodobém dopadu** → vyhodnocení činnosti organizace, dosažené cíle a meziroční srovnání

Obrazek č. 3: Model sběru dat

Informace
o tématu

Společenský
problém

Dosavadní
řešení

Doporučení

Statistiky,
výzkumy,
zjištění

Informace o tématu se týkají daného společenského problému, který skrze **aktivitu** chcete řešit. Informace by měla obsahovat stručný **přehled přístupů a metod**, které byly pro řešení daného problému v minulosti použity. Představte vaše **řešení problému** a vysvětlete, jak konkrétně vaše řešení přispěje ke zlepšení. Popište výchozí stav, aktuální situaci spolu se všemi příčinami a důsledky.

Odhadněte, jakého počtu osob se daný problém týká. (...) Jak vyjádřit daný problém v číslech? Může se jednat např. o informaci, kolika procent populace se problém dotýká, případně o nastínění předpokládaného dalšího vývoje. Jaké společenské dopady daného problému byly doposud zaznamenány? Lze tyto dopady vyjádřit nějakými ekonomickými ukazateli?¹⁰

Popis problému by měl být co nejkonkrétnější, s využitím co nejvíce kvantitativních údajů. V této části můžete také uvést relevantní studie nebo odborné články. Použité zdroje informací a dat by zároveň měly být uvedeny co nejsrozumitelněji a nejpřesněji.¹¹

Výstupy činnosti organizace na úrovni informací o **tématu** představují publikace a výzkumné zprávy, které obsahují tyto informace podrobně a přináší nová zjištění.

Popis společenského problému je třeba doložit fakty (dostupnými statistikami a výzkumy), které vysvětlují důsledky a příčiny. Dále se zaměřte na **vaše řešení**, jakým způsobem chcete přispět k řešení problému. Pro identifikaci a hledání příčin a důsledků problému a nastavení způsobů řešení můžete využít metodu STROM PROBLÉMŮ (PROBLEM TREE).¹²

Informace o realizovaných aktivitách

Činnost organizace

Přehled projektů

Zdroje a období

Realizované aktivity a jejich výstupy

Výsledky a dopad aktivit

Informace o realizovaných aktivitách představují stěžejní část IDM. Základní třídění informací je přehled aktivit v rámci projektů. Jako projekt lze v této fázi označit jakoukoliv činnost, kterou realizujete v rámci organizace a má jasně stanovené cíle, opatření a klíčové **aktivity**.¹³

Na projekty jsou navázané použité **zdroje** (Inputs) a realizované **aktivity**. Zdroje jsou jak finanční, tak materiální, časové (čas odpracovaný zaměstnanci/kyněmi a dobrovolníky/icemi).

Aktivity je třeba zaznamenat v logickém rámci, který umožní sledovat **období realizace**.

V průběhu samotné realizace je třeba zaznamenávat **vykonané aktivity** (Output) a dosažené **výsledky** (Outcome/Impact).¹⁴ Výstupy a výsledky (Outputs & Outcome) vyhodnocujeme skrze výzkumné evaluační metody a stanovené **indikátory**.

Při monitoringu navažte **vykonané aktivity** na očekávané výstupy a výsledky (viz STRATEGIE DOPADU).

Indikátory aktivit znázorňují kvalitativně nebo kvantitativně vyjádřený kvalifikovaný odhad výstupů a výsledků, kterých chceme skrze realizaci aktivit dosáhnout. Při nastavování indikátorů a jejich vyhodnocování si uvědomte, co popisují a k čemu slouží (**co mají změřit**). Dle metody SRS rozlišujeme 7 typů indikátorů (viz obrázek č. 4), které můžeme rozdělit do těchto 3 skupin:

- a. Indikátory navázané na výstupy (indikátory 1, 2, 3),
- b. Indikátory navázané na výsledky (indikátory 4, 5, 6),
- c. Indikátory navázané na společenskou změnu (indikátor 7).

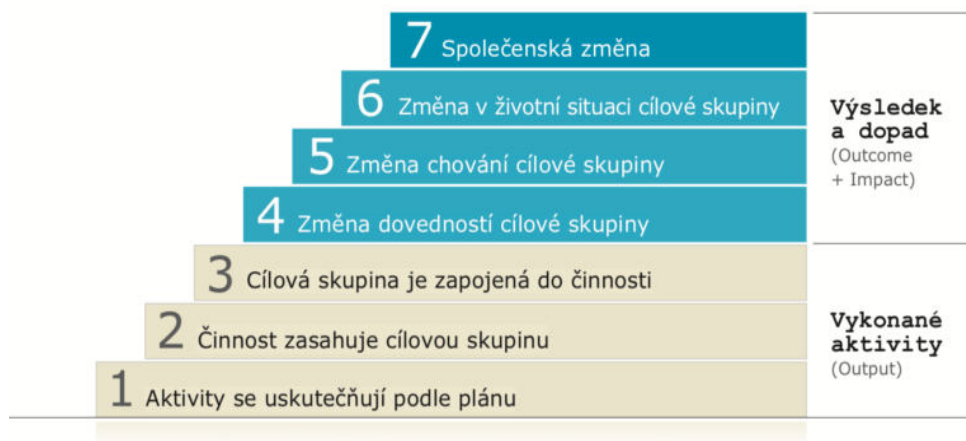
Výstupy (Outputs) sledujeme skrze indikátory, které ukazují **úspěšnost dané aktivity** v daném čase. Pokud například takovou aktivitou je seminář, pak indikátor č. 1 nám říká, zda se uskutečnil ve stanoveném čase podle plánu, indikátor č. 2, zda účastníci/ice semináře se shodovali s naší CS (naplnila se kapacita semináře), indikátor č. 3, zda byl pro CS seminář prospěšný a naplnil jejich očekávání. Tímto způsobem můžeme nastavit hodnotící škálu dané **aktivity** a vyhodnocovat její úspěšnost.

Výsledky (Outcomes) sledujeme skrze indikátory, které ukazují **dopad na cílovou skupinu**.

3

V případě vzdělávání to znamená, že se účastníci/ice zúčastnili více seminářů či dalších aktivit a tyto aktivity přispěly ke změně jejich dovedností (indikátor č. 4), chování (indikátor č. 5) nebo dokonce životní situace (indikátor č. 6). Ke změně životní situace velmi často přispívají aktivity typu osobní konzultace, právní poradenství, supervize, osvětové aktivity apod. Pokud dokážeme vyjádřit výsledky své činnosti indikátory 4 – 6, hovoříme o dopadu na cílovou skupinu. Taková změna, pokud se projeví u dostatečně

velké skupiny, může ovlivnit společenskou situaci a promítnout se v oficiálních statistikách ČSÚ. V takovém případě propojte při prezentaci svého dopadu informaci o vašich aktivitách s informacemi o tématu a ukažte, jaký je váš příspěvek ke společenské změně (indikátor č. 7). Zodpovězte si otázku, zda by situace byla stejná, pokud by vaše aktivity realizované nebyly. Zkuste vyjádřit názorně odhad vašeho dopadu v závislosti na dalších iniciativách, které přispěly ke změně.

Obrázek č. 4: Schody dopadu – indikátory navázané na aktivity a indikátory navázané na CS¹⁵

Informace o cílových skupinách

Přímá a nepřímá CS

Zpětná vazba na aktivitu

Přímý dopad na CS

Informace o cílových skupinách jsou vázány na výstupy aktivit.

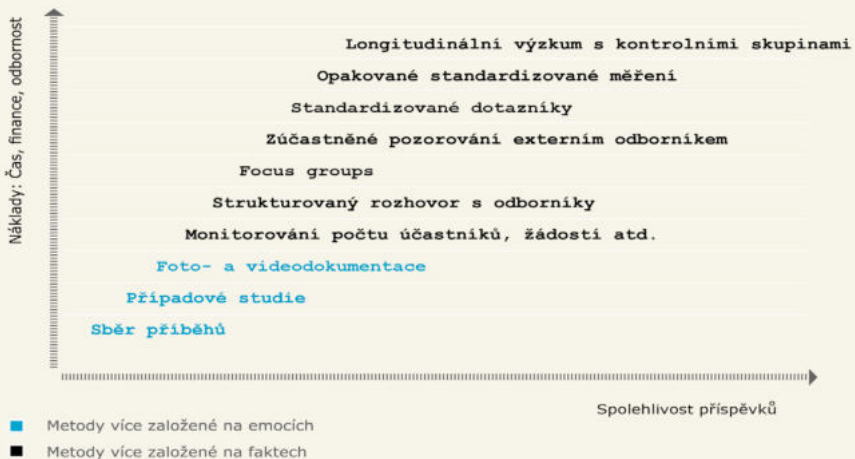
„Tyto výstupy by měly být ideálně měřitelné (např. počet provedených konzultací). Jaká měření jste směrem k vaší cílové skupině realizovali nebo jaké produkty/Služby nabízíte? Věnujte prostor popisu přímé cílové skupiny, což je skupina bezprostředně ovlivňována vaší činností. Objasněte, kdo patří do vaší přímé cílové skupiny a jak je tato skupina velká (kolik osob zasahuje vaše činnost).“¹⁶

Očekávaný výsledek a dopad na přímé a nepřímé cílové skupiny je třeba vyhodnotit skrze vhodnou výzkumnou metodu (viz obrázek č. 5).¹⁷

Skrze zpětnou vazbu po skončení aktivity získáte informace, jak ovlivnila vaše činnost dovednosti cílové skupiny.

Pokud s cílovou skupinou pracujete opakovaně nebo dlouhodobě, můžete sledovat změnu chování nebo životní situace cílové skupiny, tedy dopad na cílovou skupinu.

Volba výzkumné metody

Obrázek č. 5: Volba výzkumné metody¹⁸

Pro **evaluaci dopadu na cílovou skupinu** vyberte výzkumnou metodu, která nejlépe odpovídá vašim možnostem. Vezměte v úvahu své zdroje (časové, finanční a odborné) a zvolte nejhodnější způsob evaluace, kterou **využijete opakovaně** u všech relevantních aktivit. Jednotný systém měření (využití výzkumné metody) je základním předpokladem pro vyhodnocování dopadu činnosti vaší organizace. Jednotný systém měření intervencí (neboli aktivit) vám umožní posuzovat různé aktivity podle stejných metrik, a tak sledovat jejich cel-

kový dopad. Zároveň nastavení měření dle stejných ukazatelů napomáhá vzájemnému zodpovídání se za výsledky intervencí a také za možnost poučení se z úspěchů a neúspěchů.

Pokud chcete **dosáhnout svou činností kolektivního dopadu**, resp. přispět ke společenské změně, je třeba spolupráce více aktérů. Plánování spolupráce musí od začátku obsahovat nastavení systému jednotného měření a realizace aktivit.¹⁹

Informace o dlouhodobém dopadu

Informace o dlouhodobém dopadu činnosti organizace je třeba vyhodnocovat každoročně. Pro interní evaluaci využijte IDM a prezentujte svůj dopad skrze SRS.

Meziroční srovnání / výroční zprávy

„Zvolený styl vykazování vaší činnosti by měl především umožnit meziroční porovnatelnost jednotlivých zpráv.“²⁰

Dosažené cíle

„Pokud jste měli pro sledované období vytyčené cíle, uveďte, v jakém rozsahu jste jich dosáhli. Vysvětlete případnou změnu vašich cílů nebo stanovení cílů nových a stručně uveďte, jak jste tomu přizpůsobili, nebo přizpůsobíte, organizaci vaší činnosti. Ke zlepšení vaší další činnosti mohou přispět jak pozitivní, tak i negativní výsledky.“²¹

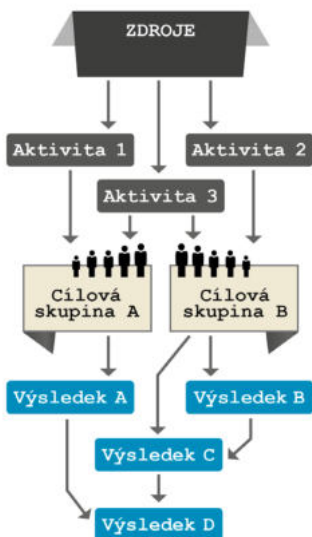
IDM vám pomůže informace **třídít a zaznamenávat**. Tyto informace pak můžete za použití **ŘETĚZCE DOPADU** lépe vyhodnocovat a znázorňovat. Při roční evaluaci navažte na vaši strategii dopadu a vyhodnoťte její naplňování skrze skutečné výstupy a výsledky. Nezapomeňte vyhodnotit rovněž technické zajištění realizovaných výstupů a využití výzkumných metod. Vezměte v potaz zpětnou vazbu cílové skupiny a přidejte zpětnou vazbu realizačního týmu.

pro stanovení nových strategických cílů rozvoje organizace. K tomu využijte např. metodu SWOT,²² která integruje poznatky do čtyř faktorů: S – strengths = silné stránky, W – weaknesses = slabé stránky, O – opportunities = příležitosti, T – threats = hrozby.

Zveřejněte dopad vaší organizace ve výroční zprávě. Postupujte podle Manuálu pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu (Social Reporting Standard). Pokud jste svou činnost monitorovali skrze IDM, máte připravená data,

Současně využijte **roční evaluační proces**

kteřá stačí popsaným způsobem prezentovat. Využijte šablonu MODEL VÝROČNÍ ZPRÁVY²³ a přizpůsobte si ji své organizaci.

Obrázek č. 6: Šablona pro grafické zobrazení logiky dopadu²⁴

C – Datová platforma na úrovni sítě

Datová platforma využívá IDM pro sběr a sdílení dat v rámci společné sítě organizací. Jde o využití metodiky sběru dat (část B) v praxi.

C.1. Co to je datová platforma

Je to integrované **technické řešení**, které umožňuje monitorovat a vyhodnocovat

data jednotlivých uživatelů/ek a následně využívat data pro další práci. Dále poskytuje uživatelům/kám **soudržný pohled na data z více zdrojů**, zpřístupňuje data oprávněným osobám a zlepšuje správu dat.²⁵

Datová platforma, tak jak ji používáme pro účely tohoto projektu, je určena pro organizace (uživatele/lky) v rámci sítě nevládních organizací a zastřešující organizaci Česká ženská lobby (střecha).

C.2. Jak funguje datová platforma na úrovni sítě organizací

Cílem datové platformy je přispět ke sledování **dopadu** činnosti v rámci členských organizací a **sjednotit monitoring informací na úrovni zastřešující organizace**. Jde o implementaci modelu IDM na úrovni spolupráce více organizací, které chtějí přispívat svými informacemi do systematického monitoringu **aktivit** a využívat na oplátku vytvořené prostředí datové platformy a její data.

Při aplikaci modelu IDM v rámci datové platformy vycházíme z teoretického konceptu **kolektivního dopadu** (Collective Impact), kdy se různé organizace shodují na tematických cílech a vzájemně doplňujícími se **aktivitami** přispívají ke společenské změně.

Současně je pro vzájemnou spolupráci důležité mít **přehled o realizovaných aktivitách** v daném období a **cílových skupinách**. Střecha tak může lépe naplňovat roli podpůrné organizace a koordinovat průběh spolupráce a naplňování společných cílů.

K čemu slouží datová platforma na úrovni sítě organizací?

- Přináší přehled o realizovaných projektech a aktivitách v rámci sítě,
- přehled o vydaných publikacích a výzkumných zprávách, odborných dokumentech,
- vyhodnocování činnosti a příspěví ke společenské změně v rámci tématu,
- reportování o činnosti v rámci tématu relevantním aktérům (např. strategické spolupráce se státní správou a samosprávou, mezinárodní spolupráce, apod.),
- mapování bílých míst, která nejsou v rámci tématu řešena a představují důležitou součást (např. mezery v systému pomoci a sociálních služeb).

Do datové platformy přispívají členské organizace na základě dobrovolnosti. Cílem je shromažďovat, vyhodnocovat a reportovat data pro účely spolupráce organizací navzájem a s dalšími aktéry na úrovni státní správy (v našem případě ze-

jména MPSV, Rada vlády pro rovnost žen a mužů, Rada vlády pro udržitelný rozvoj, OSN atd.). Uživatelé/ky platformy mají přístup do datové platformy nastavený v rámci nástroje systematizace dat, neboli technického řešení, a mohou ho využívat pro IDM jejich činnosti. Současně bude sloužit jako **znalostní databáze** a uživatelé/ky, kteří/ré do ní mají přístup, mohou využívat informace a fakta pro svou další práci.

C. 3. IDM v rámci datové platformy

Teoretický koncept Theory of Change a metoda Social Reporting Standard z části A vám pomohly rozdělit informace potřebné pro sledování společenské změny, výstupů, výsledků a dopadu vaší činnosti na informace o tématu, informace o aktivitách a informace o cílových skupinách. Nyní použijte model IDM pro nastavení datové platformy.

C. 3.1. Typologie informací na úrovni datové platformy

Informace o tématu

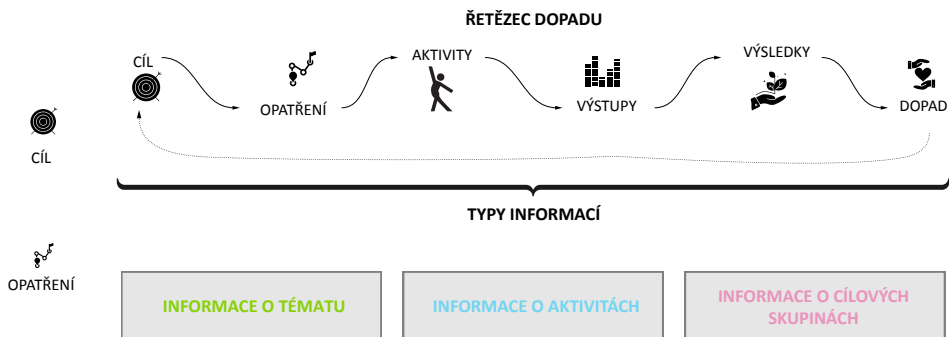
Informace o tématu na úrovni platformy se týkají všech společenských problémů, které je důležité určit pro společenskou změnu. Řešení těchto společenských problémů představují cíle, kterých chceme dosáhnout.

Informace o realizovaných aktivitách

Informace o projektech a aktivitách na úrovni platformy představují přehled projektů různých aktérů (organizací) navázaný na jednotné strategické cíle, definované jako kategorie, podle kterých lze projekty třídit. Dále je možné sledovat období realizace projektů, zdroje a zapojenou cílovou skupinu.

Informace o cílových skupinách

Informace o cílových skupinách na úrovni platformy obsahují přehled kategorií podpořených osob, na které organizace směřují své aktivity a popis problému v kontextu cílové skupiny. Současně mohou obsahovat informace o metodách práce s CS přispívající ke zlepšení jejich situace. V rámci datové platformy pak mohou tyto postupy sdílet další organizace pro svou praxi.

Obrázek č. 7: Systematizace informací a jejich rozdělení dle typu

Pro zajištění funkčního nastavení datové platformy je důležité, aby uživatelé/ky do nástroje zaznamenávali data **kontinuálně a pravidelně** tak, jak realizují své **aktivity** v rámci své činnosti. V případě, že ne všechny organizace, které sledují stejný cíl, využívají tento nástroj, je třeba zajistit **přenos alespoň základních informací od organizací**, např. formou strukturovaného rozhovoru či dotazníku.

C. 3. 2. Jak informace zaznamenávat

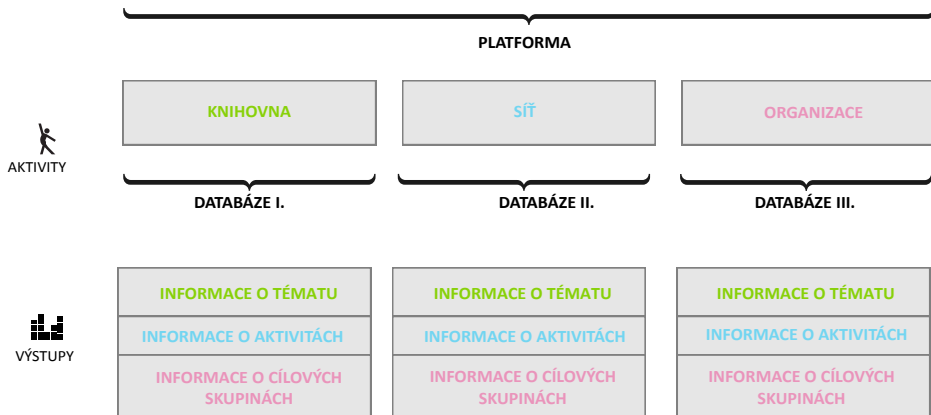
Data monitorují a do datové platformy zaznamenávají samotní/é uživatelé/lky. Ty se následně sbíhají v rámci nastaveného nástroje v oddělených databázích **podle účelu** jejich využití. Naše datová platforma tvoří tři hlavní databáze:

A. Databáze KNIHOVNA – Obsahuje přehledně seřazené výstupy organizací na úrovni informací o **tématu**, které představují publikace členských organizací. Tato znalostní databáze je dostupná všem uživatelům/kám a umožňuje data dále třídít a filtrovat podle kategorií (**témat, data vydání, organizací, projektů, cílových skupin** atd.).

B. Databáze SÍŤ – Obsahuje základní informace o zdrojích (inputs) a realizovaných projektech členských organizací. Databáze umožňuje informace sdílet a dále vyhodnocovat nebo třídít podle organizací, **témat, cílových skupin**, období realizace. Pro agregaci dat je nejdůležitější perspektiva aktivit, které organizace realizují, vyhodnocují ve vztahu k **cílovým skupinám** a zaznamenávají do platformy. Databáze sítě je ve své podstatě **databází aktivit**.

C. Databáze ORGANIZACE – Obsahuje interní informace organizace o projektech a **aktivitách, výstupech a výsledcích**, včetně zpětné vazby od **cílové skupiny**. Data jsou monitorována skrze **IDM pracovníky/cemi** organizací. Tyto informace představují znalostní databázi dané organizace. Z úrovně databází jednotlivých organizací se konkrétní data agregují do **především dvou databází** (knihovny a sítě).

Strukturu datové platformy a tří hlavních databází naleznete v následujícím obrázku. Pro názornost využíváme stejné barevné spektrum přiřazené k jednotlivým typům informací.

Obrázek č. 8: Členění datové platformy dle typu informací

C. 3.3. Vyhodnocování dat na základě systematizace informací

Pro vyhodnocování společných cílů je třeba do databáze informace zaznamenávat skrze perspektivu aktivit. U realizovaných aktivit zaznamenáváme informace o cílových skupinách, lokalitě, období, počtu zapojených osobách, výstupech a výsledcích.

Vyhodnocování aktivit (výstupů a výsledků) probíhá v první řadě na úrovni jednotlivých organizací (databáze III.), kdy lze v rámci IDM zaznamenávat k aktivitám jak kvantitativní, tak kvalitativní hodnocení. Na úrovni sítě se pak kvantitativní data agregují v rámci databáze sítě. Citlivé informace o cílových skupinách tak zůstávají v databázi jednotlivých organizací.

Na základě sjednoceného systému vkládání a monitoringu dat (modelu IDM) lze v rámci datové platformy s daty dále pracovat na úrovni celé sítě (např. při strategickém plánování a roční evaluaci výstupů a výsledků aktivit sítě). V souladu s princi-

pem kolektivního dopadu tak lze vyjádřit **příspěvek sítě ke společenské změně** – v našem případě k naplňování strategických cílů Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030.

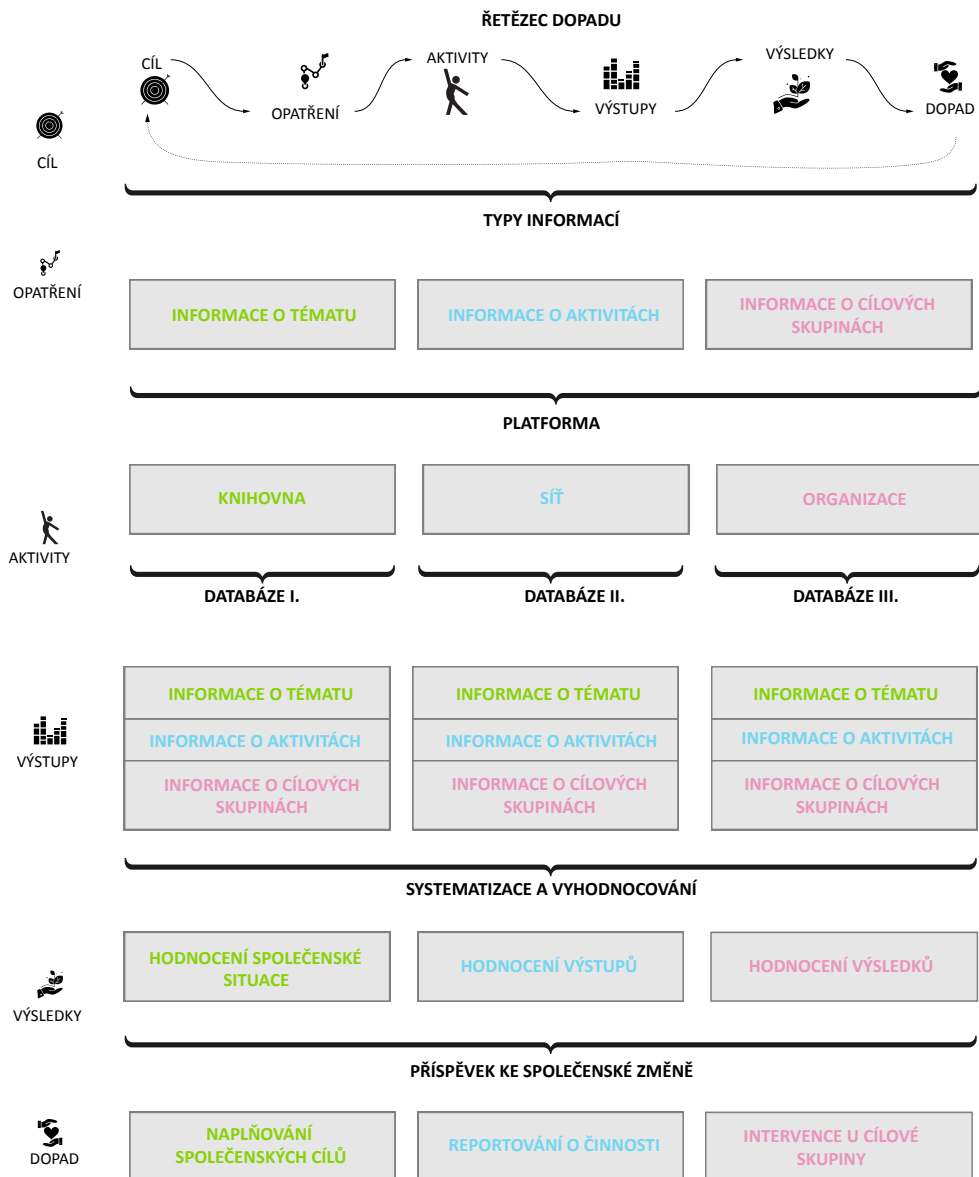
Díky zaznamenávání informací o tématu v Knihovně lze sledovat nové poznatky a vývoj v oblastech, kterým se organizace věnují, a posun k cílům sledovaným v rámci datové platformy. Databáze sítě je možné využít jako zdroj praxe a ke sdílení informací mezi organizacemi v rámci sítě např. o používání konkrétních postupů či nástrojů, a v neposlední řadě ke zlepšování práce s cílovou skupinou (využití poznatku a jejich přenos).

Obrázek č. 9: Vyhodnocování příspěvku ke společenské změně

C. 3. 4. Model datové platformy

Obrázek níže zobrazuje celou logiku modelu IDM aplikovanou na datovou platformu.

Obrázek č. 10: Model IDM v rámci datové platformy.

C. 4. Motivace ke sdílení dat v rámci datové platformy

Technické řešení nastavení datové platformy musí **naplňovat potřeby** uživatelů/ek, kteří/ré mají nástroj používat. Z našeho výzkumného šetření vyplynulo, že nástroj pro sběr dat musí splňovat následující podmínky:

1. Snadno **monitorovat aktivity** – umožnit uživatelům/kám zaznamenávat informace o realizovaných projektech, zdrojích a expertízách, kterými daná organizace disponuje. Je třeba umožnit zaznamenávání kvantitativního i kvalitativního typu dat.

2. Shromažďovat **informace o cílových skupinách**, a to včetně zpětné vazby cílové skupiny na intervence, současně možnost třídít informace podle kategorií cílových skupin.

3. Umožnit **vyhodnocovat úspěšnost** činností a intervencí, možnost zaznamenávat, jaké činnosti fungují (např. formou škálování).

4. Umožnit uživatelům/kám vyhodnocovat celkový **dopad**, tedy **systematizovat informace a prezentovat dopad** dle realizovaného období, zdrojů, výstupů a výsledků.

Otázka **sdílení dat v rámci sítě** je velmi citlivé téma. Nemůžeme očekávat, že by se veškerá data členských organizací stala zcela otevřená a přístupná všem. Podmínkou sdílení dat členských organizací do sítě je **oddělit prostředí sběru dat** a zachovat bezpečí a autonomii jednotlivých organizací. V našem případě jsou

organizace ochotné sdílet informace, které jsou veřejně dohledatelné, nebo představují příklady praxe a přenášení poznatků o cílové skupině.

Jako nejméně kontroverzní považují organizace **sdílení informací o tématu**. Tento přenos informací od organizací směrem do sítě vnímají současně jako přínos pro ně samotné. Chtějí prezentovat **dopady** své činnosti na úrovni informací o projektech a **aktivitách**.

Za poskytnutí informací do sítě očekávají členské organizace, že budou tyto informace využity v **jejich prospěch** skrze intervence střechy. Pokud jde o poskytování dat z datové platformy třetím osobám, organizace jsou ochotné sdílet pouze agregovaná data, tedy taková data, která přispívají k podpoře **tématu** rovnosti žen a mužů, ale neobsahují citlivé informace.

Jako konkrétní příklad praxe uvádí organizace možné využití dat z datové platformy jako podklad pro Zprávu o rovnosti,²⁶ kterou vypracovává Úřad vlády jednou ročně a žádá o informace od grassroots organizací. Pokud by tuto kompetenci převzala střešní organizace a využila data z datové platformy, ušetřila by tak organizacím čas a zdroje, které na oplátku mohou využít pro sběr dat do datové platformy.

C. 5. Nástroje datové platformy

Technické řešení musí uživatelům/kám v největší možné míře vyhovovat, aby se stalo funkčním prostředím pro jejich každodenní práci. V současné době víme o třech nástrojích, které by se daly pro datovou platformu použít, ale s odlišnými

možnostmi využití. Pro výběr vhodného prostředí je třeba se rozhodnout, který nástroj je pro vás a vaši organizaci ten nejlepší. Uvědomujeme si, že pro nevládní organizace je důležitým hlediskem finanční dostupnost a udržitelnost využívaných nástrojů. S ohledem na to navrhujeme zajištění na bázi externě provozovaných již existujících nástrojů, jež disponují technickou podporou a jsou uživatelsky přívětivé. Prostřednictvím instruktážních videí se může každý naučit, jak s nástrojem pracovat a rozvíjet své analytické schopnosti. Současně je dlouhodobě zajištěna technická údržba a zabezpečení dat prostřednictvím pravidelných aktualizací systému a to vše za určitý roční poplatek. Přizpůsobení nástroje potřebám datové platformy oproti vývoji nového nástroje je finančně méně náročné a pro nevládní organizace často poskytovatelé nabízí slevu (až do výše 100 % ceny), kterou lze uplatnit po domluvě s technickou podporou.

1) Notion

Notion je pracovní prostor typu „vše v jednom“, kde můžete psát, plánovat, spolupracovat a koordinovat – umožňuje vám dělat si poznámky, přidávat úkoly či spravovat projekty.²⁷

Koncept poskytuje stavební kameny pro různá uspořádání dat, ze kterých můžete vytvořit vlastní rozvržení podle svých potřeb. Umožňuje informace ukládat pro týmy i jednotlivce.

Tento pracovní prostor umožňuje psát v čistém prostoru, vytvářet si vlastní osobní záznamy (s nekonečnými vrstvami obsahu), plánovat pomocí zobrazení kanban, kalendáře nebo jednoduchého

zobrazení seznamu a v neposlední řadě zaznamenávat vaše pracovní postupy a vše, co vytváří tabulky a databáze.

Notion nabízí týmovou funkcionalitu pro spolupráci v reálném čase a poskytuje týmům možnost sdílet, komentovat a přiřazovat úkoly a připomenutí.

2) CODA

Coda.io představuje nástroj pro uchování vašeho textu, tabulek a dat na jednom místě, takže vše, co potřebujete k práci, zůstává pohromadě.²⁸ Podobně jako nástroj Notion i coda.io funguje na principu ukládání stavebních kamenů dle vašich potřeb. Umožňuje kombinovat textové poznámky, importovat tabulky, kalendáře akcí nebo záznamy o evaluacích, které se dají navzájem propojovat skrze vzorce a doplňovat o analytické funkce. Díky přizpůsobitelným pohledům mohou všichni pracovat se stejnými informacemi bez duplicity nebo ztráty dat.

3) CiviCRM nejen pro neziskovky²⁹

CRM (Customer Relations Management) je nástrojem pro přehledné sledování a řízení chodu organizace z pohledu práce s **cílovými skupinami**. Nabízí přehled o fundraisingu a rozpracovaných projektech. Umožňuje mít pod kontrolou veškeré finance, které vaše organizace získala. V rámci CRM systému získáte také přehled o **aktivitách** spolupracujících a kontaktech vaší společnosti, včetně mapování veškeré komunikace. CRM určený nejen pro neziskovky nabízí: jednotný pohled na každý kontakt; okamžitý přístup k informacím; hromadné odesílání e-mailů; evidenci veškeré komunikace; správu fundraisingových **aktivit**; import kontaktů z jiných databází, moduly pro neziskový sektor.

CRM systém lze jednoduše přizpůsobit potřebám konkrétní organizace a doplnit jej o další funkce. Aplikace CiviCRM je opensource a je široce využíván v neziskovém sektoru po celém světě. Obsahuje řadu modulů, které umožňují lepší správu souborů, kontaktů, zdrojů, projektů a reportů.

C. 6. Příklad aplikace datové platformy ČŽL

Pro účely naší datové platformy vytvořené na modelu IDM jsme se, po konzultaci s odborníky/cemi, rozhodli pro využití nástroje coda.io. Největším argumentem pro tento nástroj byl fakt, že nám umožnil vytvořit oddělená prostředí pro monitoring dat každé členské organizaci, a tím zajistit bezpečný prostor pro sběr jejich dat. Coda.io současně dokáže propojit informace na úrovni prostředí sítě v podobě agregovaných dat, ale i detailních pohledů na informace z projektů. K tomu umožňuje členským organizacím využívat nástroj pro účely vlastní analýzy dat a další systematizaci informací v rámci databáze organizace.

Za pomoci IT expertů z digitální agentury 2FRESH jsme připravili nástroj podle popsané metodiky sběru dat tak, aby splňoval hlavní předpoklady a podmínky pro sledování **dopadů** v rámci sítě.

Ve spolupráci s 6 organizacemi jsme pilotovali prostředí datové platformy a vkládali reálná data z projektů, opravovali nastavení, vytvářeli kategorie, upravovali, učili se fungovat v novém prostředí. Co jsme při nastavování zjistili?

- Nejdůležitějším hlediskem pro systema-

tický sběr dat je **perspektiva aktivit**.

- Ty je třeba nejen zaznamenávat, ale rovněž **vyhodnocovat** a k tomu je ze začátku potřeba textové pole, kam lze informace zapsat v danou chvíli.

- Zjistili jsme, že organizace běžně **nereflektují a neevaluuí výsledky aktivit** ani **dopad** své činnosti, proto je prozatím nemůžeme monitorovat na úrovni sítě.

- Pro agregaci dat jsme **vytvořili kategorie** cílů, cílových skupin, zdrojů, **aktivit** a krajů, ke kterým informace organizace přiřazují.

- **Aktivity** jsme rozdělili do **kategorií a podkategorií**, aby bylo snadné se v nich orientovat a aby bylo možné data agregovat.

- Kategorie je třeba vytvořit tak, aby je nebylo nutné často měnit. Proto potřebujeme kategorie testovat a doplňovat, popř. upravovat, **ve spolupráci** se zapojenými organizacemi.

- Prostor prostředí nástroje je intuitivní pro vkládání informací, ale pro správné zadávání dat je přesto důležité **porozumění účelu** datové platformy.

- Uživatele/ky je nutné nejprve **proškolit** a následně s nimi spolupracovat.

- Odpovědná osoba v sekretariátu sítě je hlavní **administrátorkou a správkyní** platformy, na kterou se uživatelé/lky obrací o radu.

- Pro správné fungování na úrovni organizace je třeba do monitoringu zahrnout všechny pracovníky/ce, kteří jsou **zodpovědní za realizaci aktivit**.

- Agregace dat na úrovni sítě pomáhá vyhodnocení, ale je jen jeden z podkladů interpretace. Data vložená do datové platformy musíme vždy číst a **interpretovat citlivě v kontextu znalosti terénu**.

- Datová platforma na úrovni sítě představuje především inovativní způsob pro **spolupráci a vzájemné informování organizací**.

- Na dalším rozvoji datové platformy směrem ke sledování a vyhodnocování dopadu musíme spolupracovat s organizacemi, které chtějí prostředí využívat pro **vyhodnocování a zlepšování vlastní činnosti**.

Vyhodnocení vzniku datové platformy ČŽL - pilotní fáze

V rámci evaluace vzniku datové platformy reflektovaly členské organizace její funkčnost a uživatelské prostředí. Pro vyhodnocení nástroje jsme využili metodu [System Usability Scale](#), která vyhodnotila úspěšnost na 72 bodů (bodová škála má průměr na 68 bodech).

Organizace oceňují vznik datové platformy a chtějí na jejím vývoji dále spolupracovat na dobrovolné bázi. Již nyní je zřejmé, že rozsah využívání nástroje pro účely monitoringu vlastní činnosti organizací se bude lišit. Proto je třeba upravit systém tak, aby byl nízkoprahový a dostupný všem, bez ohledu na to, zda využijí benefity datové platformy pro svůj vlastní účel, nebo se naopak nebudou aktivně podílet a data samostatně vkládat. Pro ostatní organizace připravíme dotazník, který budou periodicky vyplňovat. Data z dotazníku se propíší do datové platformy a budou součástí agregace dat. Tím zapojíme co nejširší spektrum organizací z naší sítě.

Závěr

V manuálu pro systematizaci dat v oblasti žen a mužů představujeme model Impact Data Monitoring (IDM) pro **sledování dopadu činnosti** organizací a vyhodnocování jejich příspěvků ke společenské změně. Cílem IDM je vytvořit **jednotný systém** monitorování činností, díky kterému dokážete **sledovat změnu** v daném **společenském problému**, o kterou se za určité časové období vaše síť organizací zasadila. Výhody jednotné datové platformy zahrnují:

- Jednoduché **monitorování aktivit** – skrze společný nástroj pro sběr dat, který umožní propojení a sdílení informací v logice řetězce dopadu,
- shromažďování **informací o cílových skupinách** – prostřednictvím organizací pracujících s cílovými skupinami,
- možnosti **vyhodnocování úspěšnosti aktivit a intervencí** – skrze pravidelně prováděné reflexe a evaluace,
- systematizování informací a **prezentace dopadu** – s využitím metody SRS.

Teoreticky vycházíme ze tří modelů na měření dopadu: modelu teorie změny (Theory of Change, ToC), metody Social Reporting Standard (SRS), a konceptu kolektivního dopadu (Collective Impact). Prakticky nám teorie změny a metoda Social Reporting Standard slouží k rozdělení informací potřebných pro sledování společenské změny, výstupů, výsledků a dopadu činnosti organizací na **informace o tématu**, **informace o aktivitách** a **informace o cílových skupinách**. Kolektivní dopad (Collective Impact) používáme při aplikaci modelu IDM na dato-

vou platformu, spojující různé organizace, které se shodují na tematických cílech a vzájemně doplňujícími se aktivitami přispívají ke společenské změně.

Metodika sběru dat představuje způsob monitoringu dat a jejich zaznamenávání v logice řetězce dopadu. Řetězec dopadu představuje životní cyklus společenské změny. Ten sledujeme na následujících úrovních: **cíl, opatření, aktivity, výstupy, výsledky a dopad**. Informace pak podle IDM modelu dělíme na **informace o tématu, informace o projektech a realizovaných aktivitách, informace o cílových skupinách, a informace o dlouhodobém dopadu**.

Pro snadnou správu a užívání potřebujeme najít vhodné technické řešení. Pro nastavení datové platformy můžete využít např. Notion, coda.io, nebo CRM (Customer Relations Manager), podle toho, který nástroj je vhodnější pro specifické potřeby vaší organizace a celé sítě. Využívání IDM zjednoduší vaši práci. Monitoring informací podle **modelu IDM** vám pomůže při vyplňování monitorovacích zpráv a výročních zpráv nebo jako podklad pro strategické evaluace činnosti organizace. Jedná se o praktickou pomoc organizacím pro systematické sledování **všech činností** a pro přehlednou prezentaci dopadu.

Přehled terminologie využívané v manuálu

Teorie změny – sledování očekávané změny skrze realizované aktivity a jejich vyhodnocování na úrovni výstupů, výsledků a dopadu.

Řetězec dopadu / impact chain (rovněž teorie změny) je mezinárodně uznávanou metodou pro sledování dopadu projektů nebo činností.³⁰ V našem pojetí vyjadřuje logický model: cíl – opatření – aktivity – výstupy – výsledky – dopad – indikátory.

Sledování dopadu / impact mapping – je zastřešující pojem obsahující jakékoliv mapování nebo vyhodnocování výstupů a výsledků činnosti na principu teorie změny.

Měření dopadu / impact measurement – je způsob jak zajistit vzájemně srovnatelné výsledky hodnocení. Jde o využití stejné výzkumné metody pro měření naplnění indikátorů.

Reportování dopadu / impact reporting – prezentace dopadu organizací např. ve výročních zprávách

Monitoring dopadu / impact data monitoring – zaznamenávání činnosti v logice řetězce dopadu, resp. teorie změny.

Vyhodnocování / evaluation – představuje metodu nastavenou pro hodnocení výstupů a výsledků skrze nastavené indikátory.

Datová platforma / data platform – sběr dat od více organizací, které následně využívají data pro další práci. Umožňuje soudržný pohled na data z více perspektiv, zpřístupňuje data osobám s oprávněním přístupu a zlepšuje správu dat.

Social Reporting Standard – metoda reportování dopadu popsána v Manuálu pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu.

Kolektivní dopad / Collective Impact – sledování příspěvku více spolupracujících aktérů na společných cílech ke společenské změně.

Nástroj systematizace dat / Tool for data management – technické řešení pro sběr dat v rámci datové platformy.

Intervence – synonymum pro aktivity v rámci činnosti organizací; akce směřující ke zlepšení situace cílových skupin.

Metodika sběru dat / Impact Data Collection – představuje způsob práce s informacemi pro jejich sledování, vyhodnocování a využívání k reportování o dopadu (v rámci metody SRS).

Model IDM (nebo jen IDM) / Impact Data Monitoring – je způsob monitoringu dat s cílem sledovat dopad.

Činnost organizací – je zastřešující výraz pro **aktivity** a intervence, které organizace realizují k dosažení svého cíle.

Iniciativa / initiative – je synonymem organizace, jde o proaktivnost jdoucí zespodu s cílem společenské prospěšnosti.

Opatření / measures – jsou milníky, dílčí kroky, které je nutno po cestě k naplnění cíle absolvovat.

Seznam zkratek

ADKAR – Model cíleného managementu změny: Awareness, Desire, Knowledge, Ability and Reinforcement

CiviCRM – Civic Customer Relations Management / Systém řízení vztahů zaměřený na nevládní organizace

CRM – Customer Relations Management / Systém řízení vztahů se zákazníky

CS – Cílová skupina

ČŽL – Česká ženská lobby

HCD – Human-Centered Design / Design zaměřený na člověka

IDM – Impact Data Monitoring / Monitorování dat pro sledování dopadu

SRS – Social Reporting Standard / Standard pro reportování sociálního dopadu

SWOT – Základní metoda strategické analýzy: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

ToC – Theory of Change / Teorie změny

Přílohy

[Návod pro vkládání dat](#), Jak funguje datová platforma České ženské lobby v CODA

[Příklad aplikace Impact Data Monitoring](#) na projektu Sama, ale silná

Poznámky na konci

- 1 Odborný posudek metodologie vzniku datové platformy, Jana Smiggels Kavková, 2020.
- 2 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 3 Collective Impact. Kania J. & Kramer M. Stanford Social Innovation Review, 2013. [online]. Dostupné z: [https://ssir.org/articles/entry/collective_impact#].
- 4 Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030. Úřad vlády ČR, 2021. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Strategie_rovnosti_zen_a_muzu.pdf
- 5 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 6 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. Str. 2. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 7 G-Suite, dnes fungující pod názvem Google Apps for Work, je sada cloudových nástrojů groupwaru a softwaru poskytovánoho společností Google formou předplatného.
- 8 Šablona řetězce dopadu. Edison, program pro sociální inovace. Dostupné z: [<https://edison.impacthub.cz/sledovani-dopadu/>].
- 9 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. Str. 9. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 10 Tamtéž, str. 7
- 11 Tamtéž, str. 7
- 12 Metoda Strom problémů dostupná na odkaze: [<https://100metod.cz/post/156711758804/35-strom-probl%C3%A9m%C5%AF>].
- 13 Pozor, pojetí „projektu“ je tedy v tomto případě širší než jste pravděpodobně zvyklí. Je to jakákoliv systematická činnost s cíli a aktivitami, bez ohledu na to, zda na něj v této podobě máte financování.
- 14 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 15 Tamtéž, str. 10.
- 16 Tamtéž, str. 10.
- 17 Tamtéž, str. 26.
- 18 Tamtéž, str. 26
- 19 Evaluating Collective Impact: Five Simple Rules. Cabaj M. The Philanthropist, 2014. Str. 115. [online]. Dostupné z: [<https://thephilanthropist.ca/original-pdfs/Philanthropist-26-1-17.pdf>].
- 20 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. Str. 11. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 21 Tamtéž, str. 14.
- 22 Metoda SWOT dostupná na odkaze: [<https://100metod.cz/post/64183570803/30-swot-analyza>].
- 23 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. Str. 11. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].
- 24 Model výroční zprávy dostupný na odkaze: [<https://drive.google.com/file/d/1OvA3s2hnoveFExPjppBM-by58e6CczJmF/view?usp=sharing>].
- 25 Data platform. Looker. [online]. Dostupné z: [<https://looker.com/definitions/data-platform>].
- 26 Zpráva za rok 2019 o rovnosti žen a mužů. Úřad vlády, 2019. [online]. Dostupné z: [https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Zprava_o_rovnosti_2019.pdf].
- 27 The Beginner's Guide to Notion. D'Alessio, F. 2018. [online]. Dostupné z: [<https://www.keepproductive.com/blog/notion-for-beginners>].
- 28 What is this? [online]. Dostupné z: [<https://coda.io/@codaquickstarts/welcome-to-coda>].
- 29 CiviCRM nejen pro neziskovky. ABUCO, 2020. [online]. Dostupné z: [<https://crm.abuco.cz/>].
- 30 Social Reporting Standard – Manuál pro zpracování zpráv s analýzou společenského dopadu. Ashoka Česká republika, 2017. [online]. Dostupné z: [<https://ashoka.app.box.com/v/srs>].

Projekt „Reflexe dopadu ESIF na postavení žen na trhu práce“ realizovala v období 1. 3. 2018 až 28. 2. 2021, Česká ženská lobby (ČŽL). Manuál je součástí etapy nazvané Systematické získávání dat v oblasti rovnosti žen a mužů v rámci ESIF a vytvoření online nástroje.

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

[redacted]
[redacted]

Autorky:
Hana Stelzerová
Anna Libová
Jana Radovanovičová

[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]

Vydala Česká ženská lobby, z. s., V Luhu 715/6, Praha 4
Vydání první Praha 2021

Grafická úprava: Kateřina Holá

Česká ženská lobby je síť organizací, která hájí práva žen
v České republice.

V případě potřeby nás můžete kontaktovat na
info@czlobby.cz

Web: **www.czlobby.cz**

